

Obsah

	str.	m. č.
O autorech	V	
Předmluva k pátému vydání	VII	
Autoři jednotlivých kapitol	XI	
Přehled obsahu	XIII	
Obsah	XV	
Základní literatura	XXXVII	
Seznam použitých zkratk	XXXIX	
I. Východiska	1	
Kapitola 1. Historie a vývoj evropské integrace	3	1
1.1. Pojem integrace	3	1
1.2. Počátky evropské integrace	6	9
1.2.1. Vývoj do roku 1945	6	9
1.2.2. Vývoj po roce 1945	7	11
1.3. Vývoj Evropských společenství k Evropské unii	9	15
1.3.1. Evropské společenství uhlí a oceli (Montánní unie)	9	15
1.3.2. Vznik EHS a EURATOM	11	18
1.3.3. Rozšiřování evropských společenství	12	21
1.3.4. Příprava dalšího integračního vývoje (prohlubování)	13	22
1.3.5. Jednotný evropský akt	15	25
1.3.6. Maastrichtská smlouva	17	34
1.3.7. Amsterodamská smlouva	20	49
1.3.8. Niceská smlouva	23	62
1.3.9. Evropská ústava	26	75
1.3.10. Lisabonská smlouva	27	78
1.3.11. Hodnocení integrace EU	28	83
1.4. Širší evropský kontext	30	89
1.4.1. EFTA (ESUO)	30	89
1.4.2. Evropský hospodářský prostor	31	91
1.4.3. OBSE	32	93
II. Základy Evropské unie	33	
Hlava I. Podstata EU a evropského práva	35	94
Kapitola 2. Pojem evropského práva a koncepce EU	35	94
2.1. Pojem evropského práva	35	94
2.1.1. Několikeré koncepce pojmu. Definice	35	94
2.1.2. Vývoj pojmu, změna terminologie	36	99
2.1.3. Definice. Označení. Evropské právo a jeho struktura	37	102
2.1.4. Působnost evropského práva	38	106
2.2. Podstata a postavení Evropské unie	40	112
2.2.1. Podstata Evropské unie a její právní povaha	40	112
2.2.2. Právní subjektivita EU	43	125
2.3. Hodnoty a cíle	43	126
2.3.1. Hodnoty EU	43	126
2.3.2. Pojem cíle v evropském právu	47	140
2.3.2.1. Cíle EU	48	143

2.3.2.2. Úkoly a prostředky k dosažení cílů	50	147
2.3.3. Cíle a řešení jejich konfliktů	52	154
Kapitola 3. Členské státy a jejich postavení (členství).....	52	156
3.1. Pojem členství a jeho obsah	52	156
3.2. Vznik členství a jeho ukončení	53	157
3.2.1. Obecně	53	157
3.2.2. Předpoklady členství	53	158
3.2.3. Řízení o členství (přistoupení)	53	159
3.2.4. Vystoupení z Unie (ukončení členství)	54	162
3.3. Povinnost věrnosti (loajality)	55	163
3.3.1. Význam, účel a vývoj	55	163
3.3.2. Povinnosti členských států	56	167
3.3.3. Vzájemné povinnosti mezi členskými státy	57	171
3.3.4. Povinnosti EU vůči členským státům (práva členských států)	57	172
3.4. Převzetí práv a povinností	58	174
3.4.1. Význam převzetí a rozsah práv a povinností	58	174
3.4.2. Přejížděné výjimky z vázanosti právem EU	59	175
3.4.3. Rozdíly v postavení	59	176
3.5. Flexibilní integrace (mechanismus posílené spolupráce)	59	177
3.5.1. Pojem a vývoj	59	177
3.5.2. Předpoklady a právní základ	60	179
3.5.3. Vznik posílené spolupráce, řízení o něm – obecný režim	61	180
3.5.4. Posílená spolupráce a ostatní státy	61	181
3.5.5. Posílená spolupráce v rámci SZBP	61	182
3.5.6. Rozhodování Rady o povolení posílené spolupráce	62	183
3.5.7. Náklady posílené spolupráce	62	184
3.5.8. Dohled a sankce	62	185
3.5.9. Stálá strukturovaná spolupráce	63	186
3.6. Porušení základních zásad členským státem a pozastavení členství	63	187
3.6.1. Evropský delikt	63	187
3.6.2. Řízení	64	188
3.6.3. Rozhodnutí o sankci (čl. 7/3 SEU)	65	191
3.6.4. Postavení obviněného státu a právní ochrana	65	193
3.6.5. Hlasování o rozhodnutích (usnášení – čl. 7 SEU a čl. 354 SFEU)	65	194
Kapitola 4. Pravomoci Evropské unie a odpovědnost za jejich překročení	66	195
4.1. Pojem pravomocí v evropském právu	66	195
4.2. Vznik pravomocí EU – svěřeni (přenesení)	68	198
4.3. Systém svěřených (delegovaných) pravomocí, jejich druhy a výkon	69	201
4.4. Vertikální vymezení (dělb) pravomocí	70	203
4.5. Zásady stanovení a výkonu pravomocí	70	204
4.6. Systém pravomocí, jejich druhy (čl. 2 an. SFEU)	71	206
4.6.1. Výlučná pravomoc	72	207
4.6.2. Sdílená pravomoc	72	208
4.6.3. Podpůrné a další obdobné pravomocí	73	209
4.6.4. Tzv. otevřená metoda koordinace (OMK)	73	210
4.7. Řešení konfliktů pravomocí	73	211
4.7.1. Explicitní pravomocí EU a výjimky z nich	74	212
4.7.2. Řešení konfliktu pravomocí v konkurujících oblastech	74	213
4.8. Horizontální vymezení pravomocí	77	222
4.9. Odpovědnost EU za škodu	77	223

4.9.1. Právní úprava	77	223
4.9.2. Smluvní odpovědnost, předpoklady a význam	78	224
4.9.3. Mimosmluvní odpovědnost	78	225
4.9.3.1. Základní pojetí, význam a obecné zásady společné pro právní řády členských států	78	225
4.9.3.2. Škůdce, pasivní legitimize	79	227
4.9.3.3. Poškozený, aktivní legitimize	79	228
4.9.3.4. Předpoklady odpovědnosti	79	229
4.9.3.5. Otázky exkulpace, moderace, zavinění poškozeného a třetích osob.....	82	238
4.9.3.6. Předpoklady odpovědnosti za legislativní činnost	82	239
4.9.3.7. Odškodnění za právní jednání?	83	241
4.9.3.8. Vztah k vnitrostátní ochraně	84	242
4.9.3.9. Zánik nároků a promlčení	84	243
Hlava II. Evropa občanů	85	244
Kapitola 5. Občanství Unie	85	244
5.1. Právní úprava, její vývoj. Pojem	85	244
5.1.1. Akcesorita a komplementarita unijního občanství	85	246
5.2. Obsah unijního občanství	86	247
5.2.1. Oprávnění k pobytu a volnému pohybu (viz blíže kap. 18 a násl.)	86	247
5.2.2. Odstupňování svobody pohybu	87	248
5.2.3. Volební právo do Evropského parlamentu	87	249
5.2.4. Aktivní a pasivní volební právo v komunálních volbách	87	250
5.2.5. Právo na diplomatickou a konzulární ochranu	88	251
5.2.6. Petiční právo, ombudsman (viz 8.3.1)	88	252
5.2.7. Další práva občana Unie a jejich rozvoj	89	255
Kapitola 6. Ochrana lidských práv a právní společenství	90	256
6.1. Koncepce ochrany lidských práv	90	256
6.2. Právní základ lidských práv. Vývoj	91	258
6.2.1. Lidská práva v obecných právních zásadách, systém lidských práv EU. Historie	91	258
6.2.2. Prameny poznání práva, prameny práva a metoda rozhodování ESD	93	266
6.3. Obsah lidských práv	95	268
6.3.1. Základní východiska	95	268
6.3.2. Charakteristika a význam	95	269
6.3.3. Vztah lidských práv k základním tržním svobodám	96	270
6.3.4. Ochrana jednotlivých lidských práv	96	271
6.4. Listina základních práv Evropské unie	99	282
6.4.1. Obsah a význam Listiny, právního základu současné úpravy	99	282
6.4.2. Obecná pravidla výkladu	100	284
6.4.3. Význam Výsvětlení a výklad jednotlivých ustanovení Listiny	102	291
6.4.4. Listinou zamýšlené následky	108	298
6.4.5. Přistoupení k EÚLP	109	301
6.5. Princip právního společenství	110	302
6.5.1. Pojem právního státu a právního společenství	110	302
6.5.2. Prvky právního společenství	110	303
Kapitola 7. Nediskriminace. Zásada nediskriminace	114	315
7.1. Pojem	114	315
7.2. Obsah	114	316

7.2.1. Otevřená a zastřená diskriminace	114	317
7.2.2. Absolutní nebo relativní zákaz diskriminace	115	318
7.3. Působnost	155	319
7.4. Zákaz diskriminace z důvodu státní příslušnosti	116	321
7.5. Zákaz jiných druhů diskriminace	117	322
Hlava III. Institucionální systém	119	323
Kapitola 8. Základní orgány	119	323
8.1. Evropská rada	121	326
8.1.1. Struktura a pravomoci	121	326
8.1.2. Pravomoci	121	327
8.1.3. Zasedání Evropské rady a její rozhodování	123	332
8.1.4. Předseda Evropské rady	123	333
8.1.5. Pravomoci předsedy Evropské rady	123	334
8.1.6. Reforma rozhodování	124	335
8.2. Evropský parlament	124	336
8.2.1. Základní charakteristika	124	336
8.2.2. Právní úprava	125	339
8.2.3. Pravomoci	126	340
8.2.3.1. Legislativní pravomoc	126	340
8.2.3.2. Rozpočtová pravomoc	127	341
8.2.3.3. Ustavující pravomoc	127	342
8.2.3.4. Kontrolní pravomoc	128	343
8.2.4. Složení a fungování	129	344
8.2.4.1. Rozdělení mandátů	129	344
8.2.4.2. Volební řád	130	345
8.2.4.3. Status europoslance	131	346
8.2.4.4. Sídlo	131	348
8.2.4.5. Vnitřní organizace	131	349
8.3. Rada	133	350
8.3.1. Povaha. Pravomoci	133	350
8.3.2. Složení	134	358
8.3.3. Rada ve svých různých složeních	134	359
8.3.4. Způsob práce Rady	135	360
8.3.5. Generální sekretariát	136	361
8.3.6. Výbory Rady	137	362
8.4. Komise	137	363
8.4.1. Povaha. Pravomoci. Význam	137	363
8.4.2. Složení a ustavení	138	364
8.4.3. Nezávislost Komise a ukončení jejího funkčního období	138	365
8.4.4. Předseda Evropské komise	139	366
8.4.5. Vysoký představitel Unie pro zahraniční a bezpečnostní politiku	139	367
8.5. Evropské soudy	140	368
8.5.1. Evropský soudní systém	140	368
8.5.2. Pravomoci	141	369
8.5.3. Složení a organizace	143	370
8.6. Účetní dvůr	145	371
8.6.1. Základy	145	371
8.6.2. Složení a fungování	145	372
8.6.3. Pravomoci	146	375

8.7. Evropská centrální banka	147	376
8.7.1. Základní charakteristika ECB v rámci ESCB	147	376
8.7.2. Právní úprava	148	378
8.7.3. Vnitřní struktura, složení a fungování orgánů ECB	148	379
8.7.4. Úkoly a pravomoci ESCB/ECB	149	382
8.7.5. Nástroje	150	384
8.7.6. Nezávislost	151	386
8.7.7. Vztah ECB k národním centrálním bankám	152	387
8.7.8. ECB ve vnějších vztazích	152	388
8.7.9. Stav eurozóny a její vývoj	153	389
Kapitola 9. Další unijní instituce	153	390
9.1. Základní charakteristika	153	390
9.2. Poradní instituce Unie	154	391
9.2.1. Hospodářský a sociální výbor	154	392
9.2.1.1. Základní charakteristika	154	392
9.2.1.2. Vnitřní organizace	155	393
9.2.1.3. Pravomoci	155	394
9.2.2. Výbor regionů	156	395
9.2.2.1. Základní charakteristika	156	395
9.2.2.2. Vnitřní organizace	156	396
9.2.2.3. Pravomoci	157	397
9.3. Ostatní instituce	157	398
9.3.1. Evropský veřejný ochránce práv	157	398
9.3.1.1. Základní charakteristika a pravomoci	157	398
9.3.1.2. Proces vyřizování stížností	158	399
9.3.2. Evropský inspektor ochrany údajů	159	400
9.3.2.1. Základní charakteristika	159	400
9.3.2.2. Pravomoci	159	401
9.3.2.3. Spolupráce s jinými orgány	160	402
9.3.3. Evropská investiční banka	160	403
9.3.3.1. Základní charakteristika	160	403
9.3.3.2. Vnitřní organizace	160	404
9.3.3.3. Žalobní oprávnění	161	406
9.3.4. Orgány společné institucím (interinstitucionální orgány)	161	407
9.3.4.1. Úřad pro publikace EU	161	407
9.3.4.2. Evropský úřad pro výběr personálu	161	408
9.3.4.3. Evropská správní škola	162	409
9.4. Agentury	162	410
9.4.1. Obecné důvody vzniku agentur	162	410
9.4.2. Pravomoc Unie ke zřizování agentur	162	411
9.4.3. Specifické důvody vytváření agentur EU	163	412
9.4.4. Kategorizace agentur	164	413
9.4.5. Agentury vnitřního trhu a společných politik	164	414
9.4.5.1. Agentury dohledu nad finančním trhem	164	414
9.4.5.2. Agentury vnitřního trhu	165	418
9.4.5.3. Agentury zemědělské politiky a politiky rybolovu	165	420
9.4.5.4. Agentury dopravní politiky	166	421
9.4.5.5. Agentury politiky transevropských sítí	166	422
9.4.5.6. Agentury politik veřejného zdraví a ochrany spotřebitele	167	426
9.4.5.7. Agentury politiky životního prostředí	168	430

9.4.5.8. Agentury vzdělávací politiky a politiky výzkumu a technologického rozvoje	168	431
9.4.5.9. Společné agentury	169	433
9.4.6. Agentury prostoru svobody, bezpečnosti a práva	169	434
9.4.6.1. Agentury na ochranu lidských práv	169	434
9.4.6.2. Agentury pro ochranu vnějších hranic, azyl a přistěhovalectví	169	436
9.4.6.3. Agentury justiční spolupráce v trestních věcech a policejní spolupráce	170	439
9.4.7. Agentury společné zahraniční a bezpečnostní politiky	171	442
9.4.8. Agentury EURATOM	172	444
Kapitola 10. Rozpočet Unie a společné otázky fungování unijních institucí	172	445
10.1. Rozpočet Unie	173	445
10.1.1. Vývoj	173	445
10.1.1.1. Cesta k vlastním zdrojům a zavedení refundací (1970–1986)	173	446
10.1.1.2. Reforma struktury výdajů (1987–2004)	174	447
10.1.1.3. Plány reformy rozpočtu po roce 2004	174	448
10.1.1.4. Parlamentarizace rozpočtové procedury	175	450
10.1.2. Struktura rozpočtu	175	451
10.1.2.1. Příjmy	175	451
10.1.2.2. Výdaje	177	457
10.1.3. Přijímání a provádění rozpočtu a účetní závěrka	177	462
10.1.3.1. Zásady	177	462
10.1.3.2. Víceletý finanční rámec	179	469
10.1.3.3. Roční rozpočet	179	470
10.1.3.4. Plnění rozpočtu a absolutorium	180	472
10.1.4. Ochrana finančních zájmů Unie	180	473
10.2. Společné otázky fungování unijních institucí	181	475
10.2.1. Personál	181	475
10.2.2. Přístup k unijním orgánům: zásada dobré správy a transparentnosti	182	478
10.2.2.1. Zásada dobré správy	182	479
10.2.2.2. Zásada transparentnosti (právo na přístup k dokumentům)	184	484
10.2.3. Jazykový režim	185	486
10.2.4. Regulace lobbingu	186	487
10.3. Výsady a imunity	186	488
10.3.1. V členských státech	186	488
10.3.2. V mezinárodním styku	187	490
Hlava IV. Systém evropského práva	189	491
Kapitola 11. Prameny evropského práva	189	491
11.1. Pojem a přehled pramenů evropského práva	189	491
11.1.1. Prameny evropského práva. Přehled	189	491
11.1.2. Základní pojmy	190	493
11.2. Výklad evropského práva	191	496
11.3. Primární právo a prameny práva rovnocenné primárnímu právu	197	508
11.4. Sekundární právo	200	516
11.4.1. Obecné otázky	200	516
11.4.2. Druhy právních aktů (pramenů) sekundárního práva	201	519
11.5. Prameny evropského práva sui generis	205	527
11.6. Prameny předlisabonského unijního práva	208	537

Kapitola 12. Tvorba evropského práva	208	538
12.1. Cíle a obsah normotvorby	209	538
12.2. Tvorba primárního práva	209	539
12.2.1. Pojem a vývoj	209	539
12.2.2. Řádný postup pro přijímání změn	210	541
12.2.3. Zjednodušený postup při přijímání materiálních změn (čl. 48/6 SEU)	211	545
12.2.4. Zjednodušený postup pro přijímání procesních změn (čl. 48/7 SEU)	212	546
12.3. Tvorba sekundárního práva	212	547
12.3.1. Legislativní proces. Pojem. Vývoj	212	548
12.3.2. Legislativní iniciativa	214	551
12.3.3. Legislativní orgány a koncepce legislativního procesu, zásada subsidiarity a ingerence národních parlamentů	215	553
12.3.4. Přijímání legislativních aktů	217	562
12.3.5. Přijímání nelegislativních aktů	219	570
12.3.6. Přijímání doporučení	221	573
12.3.7. Normotvorba v rámci SZBP	221	574
12.3.8. Uveřejnění a vstup v platnost	221	575
12.4. Harmonizace práva členských států	222	578
12.4.1. Význam sblížení práva z hlediska cílů integrace	222	578
12.4.2. Vývoj harmonizační potřeby	224	581
12.4.2.1. Původní koncepce	224	581
12.4.2.2. „Nový přístup“	225	582
12.4.2.3. Další vývoj	226	583
12.4.2.4. Zhodnocení významu změn koncepce	226	584
12.4.3. Harmonizační pravomoc a její meze	228	586
12.4.3.1. Obecná pravomoc k harmonizaci	228	587
12.4.3.2. Zvláštní harmonizační pravomoc	230	590
12.4.3.3. Náhradní harmonizační pravomoc	230	591
12.4.3.4. Spory o pravomoc	231	592
12.4.4. Metody harmonizace práva	232	593
12.4.5. Druhy (právní formy) harmonizačních opatření	233	594
12.4.6. Legislativní postupy pro harmonizaci	235	597
12.4.7. Přehled oblastí harmonizovaného práva	236	599
12.4.7.1. Obecné otázky	236	599
12.4.7.2. Příklady	237	600
Kapitola 13. Povaha a postavení evropského práva	239	601
13.1. Potřeba vymezení	239	602
13.2. Základ poměru evropského práva k právu vnitrostátnímu	240	603
13.2.1. Autonomie evropského práva	240	603
13.2.1.1. Přístupy k řešení	240	603
13.2.1.2. Předpoklady autonomie	242	606
13.2.2. Specifické rozdíly oproti právu mezinárodnímu	243	608
13.3. Evropské právo jako součást práva aplikovatelného v členských státech	245	611
13.3.1. Význam vlastních zásad pro aplikaci	245	611
13.3.2. Zásada přímého účinku (použitelnosti) evropského práva	246	612
13.3.2.1. Závaznost pro národní orgány	246	613
13.3.2.2. Uplatnitelnost práva jednotlivcem	247	614
13.3.2.3. Druhy přímého účinku	247	615
13.3.2.4. Podmínky přímého účinku	249	618
13.3.2.5. Další evropské právní normy s přímým účinkem	250	621

13.3.3. Nepřímý účinek	252	624
13.3.4. Přednost evropského práva	253	625
13.3.4.1. Důvody přednosti	253	625
13.3.4.2. Důsledky přednosti	254	626
13.3.4.3. Výjimky ze zásady přednosti	255	628
13.3.4.4. Zásada přednosti v judikatuře národních soudů	256	630
13.3.5. Procesní podmínky vnitrostátní závaznosti evropského práva	258	632
13.3.6. Odlišné postavení závazků v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky	258	633
13.3.6.1. Vývojové anomálie práva tzv. druhého a třetího pilíře	258	633
13.3.6.2. Povaha práva v oblasti SZBP	259	634
13.3.6.3. Institucionální změna jediným východiskem	260	636
13.4. Závaznost evropského práva	260	637
13.5. Platnost evropského práva	261	639
Kapitola 14. Uskutečňování evropského práva (výkonná pravomoc, evropské správní právo)	263	642
14.1. Pojem uskutečňování evropského práva	263	642
14.1.1. Pojem a cíl. Přímé a nepřímé uskutečňování práva. Vynucování (výkon) práva	263	642
14.1.2. Přímé (centralizované) uskutečňování práva	264	645
14.1.3. Nepřímé (decentralizované) uskutečňování	265	646
14.1.4. Podmínky evropského práva pro decentralizované uskutečňování evropského práva	266	648
14.1.5. Smíšené uskutečňování	266	649
14.2. Pojem sankce v evropském právu	267	650
14.2.1. Sankce proti členským státům	267	651
14.3. Sankce proti jednotlivcům	270	656
14.4. Výkon unijních rozhodnutí vůči jednotlivcům	270	657
Hlava V. Soudnictví a právní ochrana	273	660
Kapitola 15. Základy evropského soudnictví	273	660
15.1. Funkce evropského soudnictví	273	660
15.2. Právní úprava, její vývoj	274	662
15.3. Úkoly a charakter evropského soudnictví	275	664
15.3.1. Úkoly Evropského soudního dvora (viz též 8.5)	275	664
15.3.2. Charakter Evropského soudního dvora a dalších soudních institucí	276	666
15.3.2.1. Ústavní soudnictví	276	667
15.3.2.2. Správní soudnictví	276	668
15.3.2.3. Civilní soudnictví	277	669
15.3.2.4. Mezinárodní arbitráž	277	670
15.4. Struktura evropského soudnictví	277	671
15.4.1. Struktura soudních instancí	277	672
15.4.2. Pravomoci jednotlivých soudních instancí	278	673
15.4.3. Dělbá příslušnosti (pravomoci) mezi Soudním dvorem a Tribunálem	278	674
15.4.4. Kooperační vztah mezi evropskými soudy a soudy členských států	279	675
Kapitola 16. Zásady řízení a procesní instituty	279	676
16.1. Zásady řízení	280	676
16.1.1. Úvod	280	676
16.1.2. Dispoziční zásada	280	677
16.1.3. Zásada projednací a zásada vyšetřovací	280	678

16.1.4. Zásada koncentrace	280	679
16.1.5. Zásady ústnosti a bezprostřednosti (přímosti)	281	680
16.1.6. Zásada veřejnosti	281	681
16.1.7. Zásada řádného řízení („fair trial“)	281	682
16.2. Procesní instituty	282	683
16.2.1. Strany řízení	282	683
16.2.1.1. Společenství ve sporu	282	683
16.2.1.2. Vedlejší účastenství	282	684
16.2.2. Procesní úkony stran	282	685
16.2.2.1. Kumulace žalobních nároků. Spojení a vyloučení věcí	282	685
16.2.2.2. Změna žaloby a zpětvzetí žaloby	283	686
16.2.3. Úkony soudu	283	687
16.2.4. Zástupci stran. Povinné zastoupení	283	690
16.2.5. Jazykový režim	284	691
16.2.6. Náklady řízení	284	692
16.2.7. Procesní lhůty	284	693
16.2.8. Řízení v prvním stupni, formy řízení	285	694
16.2.8.1. Písemná část řízení (písemné řízení)	285	694
16.2.8.2. Ústní část řízení	286	700
16.2.8.3. Řízení o předběžném opatření	286	703
16.2.8.4. Kontumační rozsudek (rozhodování pro zmeškání)	287	704
16.2.8.5. Dokazování	287	705
16.2.9. Soudní rozhodnutí	288	706
16.2.10. Výklad rozsudku	288	707
16.2.11. Opravné prostředky a prostředky právní ochrany	288	708
16.2.11.1. Úvod	288	708
16.2.11.2. Řádné opravné prostředky	289	709
16.2.11.3. Mimořádný opravný prostředek (odpor třetího)	289	711
16.2.11.4. Obnova řízení	290	712
Kapitola 17. Jednotlivé druhy řízení	290	713
17.1. Přehled druhů žalob a řízení	290	713
17.2. Řízení o porušení Smluv	291	714
17.2.1. Obecný úvod, předmět a cíl řízení	291	715
17.2.2. Oprávnění k žalobě	291	717
17.2.3. Příslušnost	292	718
17.2.4. Průběh předběžných řízení	292	719
17.2.4.1. Obligatorní řízení zahájené Komisí podle čl. 258 SFEU	292	719
17.2.4.2. Předběžné řízení zahájené členským státem podle čl. 259 SFEU	293	722
17.2.5. Žaloba a řízení u Soudu	293	723
17.2.6. Řízení o podporách proti členským státům	295	727
17.2.7. Další řízení proti členským státům	295	730
17.3. Řízení o žalobě na neplatnost	296	733
17.3.1. Právní základy, podstata a význam	296	733
17.3.2. Podmínky řízení a strany řízení	296	734
17.3.2.1. Příslušnost	296	734
17.3.2.2. Žalobci	296	735
17.3.2.3. Žalování	297	736
17.3.2.4. Předmět žaloby	297	737
17.3.2.5. Přípustnost žaloby a právní zájem	298	738

17.3.2.6. Lhůta k žalobě	298	740
17.3.2.7. Důvody žaloby	299	741
17.3.3. Rozhodnutí Soudu a právní účinky	300	746
17.3.4. Řízení o práva z duševního vlastnictví	300	747
17.4. Řízení o žalobě na nečinnost	300	748
17.4.1. Právní úprava, podstata a význam	300	748
17.4.2. Podmínky řízení a strany řízení	301	749
17.4.2.1. Příslušnost	301	749
17.4.2.2. Strany řízení	301	749
17.4.2.3. Předmět žaloby	301	752
17.4.2.4. Předběžné řízení podle čl. 265/2 SFEU a čl. 148/2 SEURATOM	302	753
17.4.3. Rozhodnutí a jeho účinky	302	754
17.5. Řízení o náhradu škody	302	755
17.5.1. Právní základy, podstata a význam řízení	302	755
17.5.2. Podmínky řízení	303	756
17.5.2.1. Příslušnost	303	756
17.5.2.2. Žalobce	303	757
17.5.2.3. Žalování	303	758
17.5.2.4. Lhůta k žalobě	303	759
17.5.3. Rozsudek a jeho účinky	303	760
17.6. Řízení o pracovněprávních a obdobných nárocích	304	761
17.6.1. Právní úprava, podstata a význam	304	761
17.6.2. Podmínky řízení	304	762
17.6.2.1. Příslušnost	304	762
17.6.2.2. Žalobce	304	763
17.6.2.3. Žalovaný	304	764
17.6.2.4. Předmět žaloby	304	765
17.6.2.5. Předběžné řízení	304	766
17.6.2.6. Žaloba	305	767
17.6.2.7. Důvody žaloby	305	768
17.7. Řízení o předběžné otázce	305	769
17.7.1. Právní základy, podstata a význam	305	769
17.7.2. Podmínky řízení a strany (subjekty) řízení	306	770
17.7.2.1. Příslušnost	306	770
17.7.2.2. Vnitrostátní soud	306	771
17.7.2.3. Zvláštnosti nesporného řízení před ESD	307	773
17.7.2.4. Předmět řízení	307	774
17.7.2.5. Přípustnost žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce	308	781
17.7.2.6. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce a řízení o ni	309	785
17.8. Incidenční řízení	310	786
17.8.1. Právní základy, podstata a význam	310	786
17.8.2. Podmínky a strany řízení	310	787
17.8.2.1. Existence hlavního řízení	310	787
17.8.2.2. Příslušnost	310	788
17.8.2.3. Oprávnění k námitce	310	789
17.8.2.4. Předmět námítky	310	790
17.8.2.5. Forma námítky a lhůta	311	791
17.8.3. Účinky rozhodnutí	311	792
17.9. Rozhodčí řízení	311	793

17.9.1. Právní základy, podstata a význam	311	793
17.9.2. Podmínky	311	794
17.9.2.1. Příslušnost	311	794
17.9.2.2. Rozhodčí doložka	311	795
17.9.2.3. Aktivní legitimace, důvodnost žaloby	311	796
17.9.3. Rozhodnutí a jeho následky	312	797
17.10. Mezinárodní arbitráž	312	798
17.10.1. Právní základy, podstata a význam	312	798
17.10.2. Podmínky a strany řízení	312	799
17.10.2.1. Příslušnost	312	799
17.10.2.2. Rozhodčí doložka	312	800
17.10.2.3. Účastníci řízení	312	801
17.10.2.4. Předmět žaloby	312	802
17.10.2.5. Předmět řízení a přezkumné právo Soudu	313	803
17.10.2.6. Rozhodnutí Soudu a jeho následky	313	804
17.11. Řízení o posudku	313	805
17.11.1. Právní úprava	313	805
17.11.2. Posudky	313	806
17.12. Žaloby z bankovního sektoru (EIB a ECB)	313	807
17.13. Výkon disciplinární pravomoci ESD	314	811
III. Hmotné právo ES	317	
Hlava VI. Základy vnitřního trhu	319	812
Kapitola 18. Pojem vnitřního trhu, obecné otázky základních svobod	319	812
18.1. Vnitřní trh	319	812
18.1.1. Pojem. Vývoj. Význam	319	812
18.1.2. Vnitřní trh a jeho dotváření	320	819
18.1.3. Nástroje uskutečňování vnitřního trhu	322	823
18.2. Obecné otázky základních svobod	323	825
18.2.1. Věcná působnost. Evropský unijní prvek	323	825
18.2.2. Přednost a přímá aplikace (viz kap. 13)	323	826
18.2.3. Teritoriální působnost	324	827
18.2.4. Osobní působnost obecně	324	828
18.2.5. Základní svobody jako práva a povinnosti a jejich uskutečňování	325	831
18.2.6. Práva svobodného pohybu podle jednotlivých skupin (kategorií) osob	327	835
18.3. Obecné otázky volného pohybu osob	328	841
18.3.1. Volný pohyb osob. Pojem a vývoj, právní úprava migrujících osob (migrantů)	328	841
18.3.2. Územní působnost	330	845
18.3.3. Obsah svobody pohybu osob (věcná působnost svobody pohybu)	330	846
18.3.4. Osobní působnost	335	863
18.3.5. Časový rozsah práv (časová působnost)	336	866
18.3.6. Bezprostřední použitelnost a přímý účinek	336	867
18.3.7. Přípustná omezení (výjimky ze základních svobod)	337	868
18.3.8. Uskutečňování základních svobod – uznání předpokladů jejich výkonu	339	873
18.3.8.1. Profesionální kvalifikace a její územní omezení	339	873
18.3.8.2. Nemožnost bezprostřední použitelnosti a podstata uznání předpokladů výkonu	340	874
Kapitola 19. Volný pohyb zboží	341	876
19.1. Právní základ	341	876

19.2. Územní působnost	341	877
19.3. Věcná působnost	342	879
19.4. Překážky volného pohybu zboží	343	880
19.4.1. Tarifní překážky	343	881
19.4.2. Množstevní omezení	345	886
19.4.3. Opatření se stejným účinkem jako množstevní omezení	345	887
19.4.4. Omezení na základě kategorických požadavků	349	902
19.4.5. Zákaz množstevních omezení vývozu	350	903
19.5. Výjimky z volného pohybu zboží	351	905
19.5.1. Povaha. Účel	351	905
19.5.2. Tzv. obecné výjimky ve Smlouvě	351	906
19.5.3. Kategorické požadavky ve veřejném zájmu	354	914
19.5.4. Další kategorické požadavky	355	918
19.5.5. Hlediska pro aplikaci výjimek	356	923
Kapitola 20. Volný pohyb pracovníků	357	928
20.1. Účel a vztah k jiných osobám	357	928
20.2. Prameny sekundárního práva	358	929
20.3. Osobní působnost (pojem pracovníka)	358	930
20.3.1. Pojem	358	930
20.3.2. Jednotlivé znaky osobní působnosti	359	933
20.3.3. Osoby postavené pracovníku na roveň	362	943
20.3.4. Odvození beneficií	362	945
20.4. Věcná působnost. Obsah svobody pohybu pracovníka	363	946
20.4.1. Právo výkonu zaměstnání, resp. pracovní činnosti (primární oprávnění)	363	946
20.4.2. Právo přístupu k zaměstnání (sekundární oprávnění)	363	948
20.4.3. Komplementární práva	364	949
20.4.4. Oprávnění rodinných příslušníků (odvozených beneficií)	365	953
20.5. Zákaz diskriminace	365	954
20.6. Výjimky ze svobodného pohybu pracovníků	366	956
20.6.1. Obecné (explicitní) výjimky	366	956
20.6.2. Zákaz omezení (nepsané výjimky)	369	965
20.6.3. Zákaz diskriminace – národní režim	370	966
Kapitola 21. Svoboda podnikání (usazování)	371	967
21.1. Význam, hospodářská funkce. Koncepce Smlouvy	371	967
21.2. Právní základ. Vývoj	372	970
21.3. Osobní působnost	373	971
21.4. Pojem podnikání, obsah svobody podnikání	373	974
21.4.1. Podnikání (usazování)	373	974
21.4.2. Obsah primárního oprávnění (primární a sekundární podnikání)	375	977
21.5. Omezení a výjimky	376	982
21.5.1. Základní pojmy a liberalizace	376	982
21.5.2. Omezení a jeho zákaz	377	985
Kapitola 22. Volný pohyb služeb	380	994
22.1. Pojem a význam	381	994
22.2. Právní základ a vývoj, kontext	384	1003
22.3. Osobní, věcná, časová působnost komunitární úpravy	385	1005
22.4. Volný pohyb a zákaz omezení	387	1012
22.5. Výjimky z volného pohybu služeb	389	1022
22.6. Opatření k uskutečnění volného pohybu služeb	390	1024

Kapitola 23. Volný pohyb kapitálu a plateb	391	1025
23.1. Právní úprava a její vývoj	391	1025
23.2. Význam a základní pojmy	392	1026
23.3. Liberalizace kapitálového styku a pohybu plateb	394	1032
23.4. Zákaz omezení pohybu kapitálu	395	1033
23.4.1. Liberalizace kapitálového trhu	395	1033
23.4.2. Vztah k jiným základním svobodám	395	1034
23.4.3. Pojem omezení, jeho zákaz a výjimky z něho	395	1035
23.4.4. Nepsaná národní omezení	398	1040
23.5. Zákaz omezení svobody plateb (platebního styku)	398	1041
23.6. Výjimky ze svobody volného pohybu kapitálu a plateb	398	1042
23.6.1. Nepsané výjimky jako omezení zásadního charakteru	399	1043
23.6.2. Výjimky z důvodu obtíží v platební bilanci	399	1044
23.6.3. Přípustná omezení ve vztahu ke třetím státům	400	1045
23.6.4. Výjimečná oprávnění členských států (čl. 65 SFEU = ex 58 SES)	401	1051
Hlava VII. Společná pravidla vnitřního trhu	403	1052
Kapitola 24. Soutěž	403	1052
24.1. Úvod	403	1052
24.1.1. Přehled výkladu a pramenů soutěžního práva	403	1052
24.1.2. Pravomoc EU a jejích orgánů	406	1058
24.1.3. Koncepce evropské úpravy	406	1059
24.1.4. Působnost evropského soutěžního práva	407	1064
24.1.4.1. Územní působnost	407	1064
24.1.4.2. Osobní působnost	408	1065
24.1.4.3. Věcná působnost	409	1069
24.1.5. Přednost unijního, evropského soutěžního práva. Vztah k národnímu právu	411	1071
24.1.6. Vývoj evropského soutěžního práva	411	1073
24.1.7. Modernizace soutěžního práva	412	1074
24.1.8. „Modernizační“ procesní prováděcí zařízení	413	1077
24.1.8.1. Účel reformy a její charakteristické rysy	413	1077
24.2. Kartel a jeho zákaz	415	1085
24.2.1. Pojem. Úvod	415	1085
24.2.2. Dohody mezi podniky	416	1086
24.2.3. Rozhodnutí sdružení podniků	416	1087
24.2.4. Jednání ve vzájemné shodě	417	1088
24.2.5. Horizontální a vertikální kartel	418	1090
24.2.6. Katalog kartelových praktik	419	1095
24.2.6.1. Jednotlivé typové příklady kartelových praktik	419	1096
24.2.7. Kartel jako správní delikt	421	1102
24.2.8. Závažnost (citelnost) ohrožení (narušení)	423	1106
24.2.9. Soukromoprávní následky kartelového zákazu	424	1109
24.2.9.1. Neplatnost, pojem	424	1109
24.2.10. Soukromé (soukromoprávní) vymáhání kartelového práva	425	1111
24.2.11. Výjimky ze zákazu kartelu	426	1113
24.2.11.1. Úvod	426	1113
24.2.11.2. Skupinové (blokové) výjimky	428	1116
24.3. Zneužití dominantního postavení	428	1117
24.3.1. Úvod. Význam a účel. Zákaz. Vztah k jiným předpisům	428	1117

24.3.2. Dominantní postavení	429	1119
24.3.2.1. Pojem	429	1119
24.3.2.2. Monopoly a výlučná práva	430	1120
24.3.2.3. Znaky a měřítka dominantního postavení	430	1121
24.3.2.4. Omezení dominantního postavení (zejména tzv. essential facilities)	431	1123
24.3.2.5. Relevantní trh	431	1124
24.3.3. Definice, druhy zneužití	432	1128
24.3.4. Příčinná souvislost mezi zneužitím a dominantním postavením	435	1139
24.3.5. Evropská (unijní) dimenze zneužití	435	1140
24.3.6. Zákaz zneužití dominantního postavení	436	1141
24.3.6.1. Pojem a význam	436	1141
24.3.6.2. Právní následky zákazu zneužívání	436	1142
24.4. Fúze (koncentrace) a jejich kontrola	436	1143
24.4.1. Pojem. Právní úprava	436	1143
24.4.1.1. Obsah nařízení č. 139/2004	437	1144
24.4.2. Fúze (koncentrace). Znaky a formální kontrola	437	1145
24.4.2.1. Spojení (sloučení a splynutí) podniků	438	1146
24.4.2.2. Získání kontroly	438	1147
24.4.3. Výjimky	439	1149
24.4.4. Evropská (unijní) dimenze	439	1150
24.4.5. Hodnocení koncentrací. Materiální kontrola (slučitelnost se společným trhem)	440	1152
24.4.5.1. Obecně	440	1152
24.4.5.2. Relevantní trh	440	1153
24.4.5.3. Zkoumání slučitelnosti se společným (vnitřním) trhem	440	1154
24.5. Řízení a sankce	442	1157
24.5.1. Vyšetřování a sankce	443	1162
24.5.2. Zásady řízení	445	1167
24.5.2.1. Význam zásad	445	1167
24.5.2.2. Zásada právní jistoty a proporcionality	445	1168
24.5.2.3. Zásada řádného řízení	445	1169
24.5.2.4. Povinnost mlčenlivosti	446	1170
24.5.3. Procesní instituty	446	1171
24.5.3.1. Subjekty zúčastněné na řízení	446	1171
24.5.4. Druhy řízení a rozhodování	446	1173
24.5.4.1. Řízení o kontrole spojování (fúzi) podniků	447	1180
24.6. Státní monopoly a veřejné podniky	448	1183
24.6.1. Úvod. Hlavní pojmy	448	1183
24.6.2. Státní monopoly	449	1184
24.6.2.1. Pojem. Účel	449	1184
24.6.2.2. Státní obchodní monopoly (čl. 37 SFEU)	449	1185
24.6.2.3. Monopoly služeb	449	1187
24.6.2.4. Finanční monopoly	450	1188
24.6.3. Veřejné podniky	450	1189
24.6.3.1. Pojem veřejného a privilegovaného podniku	450	1190
24.6.3.2. Podniky se zvláštními úkoly podle čl. 106/2 SFEU	451	1191
24.6.3.3. Právní úprava	452	1192
24.6.3.4. Účel právní úpravy	452	1193
24.6.3.5. Zakázaná opatření ze strany členského státu	453	1194

24.6.4. Výjimky z rovného postavení soukromých a veřejných podniků, poskytování služeb obecného hospodářského zájmu	453	1197
24.7. Subvenční právo (právo státních podpor)	454	1198
24.7.1. Význam, smysl a právní úprava	454	1198
24.7.2. Pojem státní podpory	455	1200
24.7.3. Narušení soutěže	457	1204
24.7.4. Negativní účinky pro obchod mezi členskými státy	457	1205
24.7.5. Slučitelnost státních podpor se společným trhem	457	1206
24.7.5.1. Státní podpory per se slučitelné se společným trhem	458	1207
24.7.5.2. Fakultativně slučitelné podpory	459	1210
24.7.6. Řízení o podporách	460	1217
24.7.6.1. Úvod	460	1217
24.7.6.2. Kontrolní řízení (čl. 17–19 a čl. 21–23 nařízení)	462	1220
24.7.6.3. Povolovací řízení	462	1222
24.7.6.4. Řízení o protiprávních podporách a zneužití podpor	463	1228
24.7.6.5. Řízení prováděné Radou	464	1232
24.8. Antidumpingové a antisubvenční právo	465	1233
24.8.1. Základní pojmy a vývoj	465	1233
24.8.2. Vývoj úpravy dumpingu a subvencí a její stav	465	1235
24.8.2.1. Rozlišení dumpingu a subvencí v platné úpravě	466	1236
24.8.3. Právo na ochranu proti dovozu dumpovaných výrobků	466	1237
24.8.3.1. Účel platné úpravy a pojem dumpingu	466	1237
24.8.3.2. Dumping a jeho určení	466	1238
24.8.3.3. Újma a její zjišťování	466	1241
24.8.3.4. Procesní otázky dumpingu, dumpingové řízení	467	1242
24.8.4. Antisubvenční právo	467	1247
24.8.4.1. Regulace subvence. Úvod	467	1247
24.8.4.2. Pojem	468	1248
24.8.4.3. Definice subvence, její znaky	468	1249
24.8.4.4. Řízení	468	1250
24.8.4.5. Sankce	468	1251
24.8.4.6. Ukončení řízení a dobrovolná náprava	468	1252
24.8.4.7. Vynucování uložených vyrovnávacích cel a přezkoumávání rozhodnutí	469	1253
24.8.4.8. Institucionální zabezpečení, konzultace	469	1254
24.9. Právo nekalé soutěže	469	1255
24.9.1. Úvod. Charakteristika	469	1255
24.9.2. Podstata a obsah platné evropské úpravy	470	1257
24.10. Právo veřejných zakázek	471	1259
24.10.1. Smysl úpravy	471	1259
24.10.2. Současná úprava	471	1260
Kapitola 25. Daně	472	1261
25.1. Základy	472	1261
25.1.1. Účel daní a jejich komunitární úpravy	472	1261
25.1.2. Omezená pravomoc ES	473	1262
25.1.3. Nepřímé a přímé daně	473	1263
25.1.4. Evropské unijní daně	474	1264
25.2. Vymezení daní a jiných institutů s obdobnými následky	474	1265
25.2.1. Daně, clo a opatření s účinkem rovnocenným clu	474	1266
25.2.2. Daně a státní podpory	475	1267

25.2.3. Daně a refundace	475	1268
25.2.4. Vypočítávání daňové refundace	475	1269
25.3. Zákaz diskriminace	475	1270
25.3.1. Základ a účel	475	1271
25.3.2. Měření zákazu diskriminace	476	1273
25.3.3. Působnost zákazu diskriminace	476	1274
25.3.4. Problematika refundace	477	1275
25.4. Harmonizace nepřímých daní	477	1276
25.4.1. Úvod	477	1276
25.4.2. Daň z přidané hodnoty	478	1278
25.4.3. Spotřební daně	479	1279
25.5. Harmonizace přímých daní	479	1280
25.6. Spolupráce finančních správ	479	1281
Kapitola 26. Evropské soukromé právo	480	1282
26.1. Vymezení pojmů, účel, přehled, působnost orgánů ES	480	1282
26.2. Občanské právo (ochrana spotřebitele)	483	1286
26.2.1. Smluvní právo	483	1286
26.2.1.1. Úprava uzavírání smlouvy	483	1286
26.2.1.2. Úprava obsahu smlouvy	484	1289
26.2.2. Deliktní právo	489	1307
26.3. Procesní ochrana spotřebitele	491	1315
26.4. Obchodní právo	491	1316
26.4.1. Obchodní společnosti a jiné právnické osoby	491	1316
26.4.1.1. Harmonizace práva akciových společností a společností s ručením omezeným	492	1318
26.4.1.2. Jiné právnické osoby	494	1325
26.4.2. Bankovní právo	496	1328
26.4.2.1. Smysl, účel a vývoj evropské právní úpravy	496	1328
26.4.2.2. Úprava bankovního dohledu	497	1329
26.4.2.3. Úprava transparentnosti (publicity) bank	498	1330
26.4.2.4. Jiné předpisy vztahující se k bankovnímu sektoru	499	1331
26.4.3. Finanční služby	499	1332
26.4.3.1. Právní základ a vývoj právní úpravy burzovního práva	499	1332
26.4.3.2. Právní úprava investičních společností a fondů	500	1333
26.4.4. Pojistné právo	500	1334
26.4.4.1. Úvod, vývoj. Základní charakteristika	500	1334
26.4.4.2. Právní rámec	501	1335
26.4.4.3. Pojištění škod na majetku	501	1336
26.4.4.4. Životní pojištění	501	1337
26.4.4.5. Povinné pojištění odpovědnosti za škodu	502	1338
26.4.4.6. Směrnice o roční závěrce pojišťovacích společností	502	1339
26.4.4.7. Úprava zprostředkování pojištění	502	1340
26.4.5. Právo obchodního zástupce	503	1341
26.4.6. Sankce za prodlení s peněžitým plněním	503	1342
26.5. Autorské právo	504	1343
26.5.1. Úvod, účel právní úpravy a její vývoj	504	1343
26.5.2. Jednotlivé sektory a instituty	504	1344
26.5.2.1. Televizní vysílání	504	1344
26.5.2.2. Ochrana počítačových programů	505	1345
26.5.2.3. Úprava pronájmu a půjčování	505	1346

26.5.2.4. Autorská a příbuzná práva v oblasti satelitního vysílání a kabelového přenosu	506	1347
26.5.2.5. Ochranná doba autorského práva a právní příbuzných (souvisejících)	506	1348
26.5.2.6. Právní ochrana databází	506	1349
26.5.2.7. Ochrana proti padělanému nebo pirátskému zboží	507	1350
26.5.2.8. Úprava nástupnictví a ochrany duševního vlastnictví	507	1351
26.6. Právo průmyslového vlastnictví	507	1352
26.6.1. Ochranná známka	507	1352
26.6.2. Právo k vynálezu a patentová ochrana	507	1353
26.6.3. Ostatní průmyslová práva	508	1354
26.7. Mezinárodní právo soukromé	508	1355
26.7.1. Kolizněprávní úprava smluvních poměrů	508	1355
26.7.2. Kolizněprávní úprava mimosmluvních poměrů	509	1360
26.7.3. Mezinárodní právo dědické	511	1365
26.8. Mezinárodní právo procesní a konkursní	512	1366
26.8.1. Úprava příslušnosti soudů, uznání a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech	512	1366
26.8.2. Úprava příslušnosti soudů, uznání a výkonu rozhodnutí v rodinných věcech	514	1370
26.8.3. Úprava spolupráce soudů při provádění důkazů	516	1374
26.8.4. Doručování soudních a mimosoudních písemností	516	1378
26.8.5. Směrnice o zlepšení přístupu k soudům ve sporných věcech	517	1381
26.8.6. Úprava řízení o drobných nárocích	518	1384
26.8.7. Evropský exekuční titul pro nesporné nároky	518	1387
26.8.8. Evropský platební rozkaz	519	1389
26.8.9. Právo mezinárodního konkursu	519	1392
Hlava VIII. Společné politiky	523	1400
Kapitola 27. Prostor svobody, bezpečnosti a práva	523	1400
27.1. Pojem. Právní úprava	523	1400
27.2. Vývoj	524	1401
27.3. Obsah PSBP	526	1410
27.4. Pravomoc, nástroje, institucionální zabezpečení	527	1413
27.5. Soudní kontrola. Pravomoc ESD	528	1416
27.6. Kontrola vnějších hranic EU	529	1416
27.7. Azylové právo a režim uprchlíků	530	1420
27.8. Přistěhovalecká politika	530	1421
27.8.1. Pravomoci EU	531	1422
27.9. Justiční spolupráce v civilních věcech	531	1426
27.9.1. Pojem. Obsah této politiky	531	1426
27.9.2. Specifické legislativní pravomoci	532	1428
27.10. Justiční spolupráce v trestních věcech	532	1429
27.10.1. Trestní právo procesní	533	1430
27.10.2. Evropské trestní právo hmotné	534	1434
27.10.3. Předcházení trestné činnosti	535	1435
27.10.4. Eurojust a evropská justiční síť	535	1436
27.10.5. Evropský veřejný žalobce	535	1437
27.11. Policejní spolupráce	536	1438
27.11.1. Spolupráce policejních a jiných orgánů	536	1439

27.11.2. Boj proti terorismu	536	1440
27.11.3. Europol	537	1441
Kapitola 28. Hospodářská a měnová unie	538	1442
28.1. Vývoj snah o užší hospodářskou a měnovou spolupráci	538	1442
28.2. Maastrichtská smlouva – zásadní obrat směrem k hospodářské a měnové unii	540	1445
28.2.1. Právní základ	540	1445
28.2.2. Ekonomické důvody	541	1446
28.2.3. Harmonogram HMU	542	1447
28.3. Podmínky pro přijetí eura	543	1448
28.4. Postavení členů eurozóny	545	1450
28.5. Podpůrná hospodářsko-politická opatření	545	1451
28.5.1. Vztah k politikám Unie	545	1451
28.5.2. Evropská investiční banka	548	1456
28.6. Zavedení jednotné měny	548	1457
28.6.1. Stanovení základních kroků	548	1457
28.6.2. Doprovodná legislativa k zavedení eura	550	1458
28.7. Opatření v důsledku finanční krize	551	1459
28.7.1. Předvečer krize	551	1459
28.7.2. Stabilizace veřejných rozpočtů	552	1460
28.7.3. Posílení fiskální a rozpočtové disciplíny	553	1461
Kapitola 29. Zemědělská politika	554	1463
29.1. Východiska. Pojem. Vývoj	554	1463
29.2. Společná zemědělská politika – SZP	556	1467
29.2.1. Cíle SZP	556	1467
29.2.2. SZP a vnitřní trh zemědělskými produkty	556	1468
29.2.3. Nástroje SZP	557	1469
29.2.4. SZP a politika rozvoje venkova	558	1470
29.2.5. Institucionální a finanční aspekty SZP	558	1471
29.3. Význam judikatury Evropského soudního dvora v oblasti zemědělství	558	1472
29.4. Společná rybářská politika	559	1473
Kapitola 30. Dopravní politika	559	1474
30.1. Pojem a vývoj	560	1474
30.2. Opatření v oblasti dopravy	560	1475
30.3. Silniční nákladní doprava	561	1476
30.4. Autobusová doprava	561	1477
30.5. Železniční doprava	562	1478
30.6. Vnitrozemská vodní doprava	563	1479
30.7. Letecká doprava	563	1480
30.8. Námořní doprava	565	1481
Kapitola 31. Politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti	566	1482
31.1. Pojem a vývoj	566	1482
31.2. Cíle politiky	567	1483
31.3. Nástroje uskutečňování	567	1484
Kapitola 32. Sociální politika a pracovní právo	571	1488
32.1. Sociální politika a základy sociálněprávního zákonodárství	571	1488
32.1.1. Základy	571	1488
32.1.2. Vývoj a stav sociální politiky	572	1489
32.1.3. Pravomoci	573	1490
32.1.4. Vzájemný vztah mezi sociální a hospodářskou politikou	574	1491

32.1.5. Sociální základní práva a sociální aspekty základních svobod	574	1492
32.1.6. Evropské koordinující sociální právo	574	1493
32.1.7. Osobní působnost sociálního práva	574	1494
32.1.8. Věcná působnost	575	1495
32.1.9. Právní základ, cíle a obsah sociální politiky	575	1496
32.2. Evropské pracovní právo	579	1504
32.2.1. Pojem. Věcná působnost. Individuální a kolektivní pracovní právo	579	1504
32.2.2. Právní úprava a její vývoj	580	1505
32.2.3. Svoboda pohybu pracovních sil	580	1506
32.2.4. Evropské právo pracovního poměru (individuální pracovní právo)	581	1507
32.2.5. Evropské právo pracovní ochrany	583	1518
32.2.5.1. Technická pracovní ochrana	584	1519
32.2.5.2. Sociální pracovní ochrana	584	1520
32.2.6. Rovné postavení muže a ženy	585	1524
32.2.7. Evropské kolektivní pracovní právo	588	1535
32.3. Poslední vývoj v důsledku Lisabonské smlouvy	590	1540
Kapitola 33. Energetická politika	590	1541
33.1. Právní úprava a charakteristika	590	1541
33.2. Hlavní směry	591	1544
33.3. Zásobování energií a ceny	592	1545
33.4. Racionalizace	592	1546
33.5. Zásoby	592	1547
33.6. Ostatní aspekty	593	1548
33.7. Vznikání vnitřního trhu energie	593	1549
33.8. Vývoj a současný stav	594	1550
Kapitola 34. Průmyslová politika	596	1556
34.1. Pojem, koncepce a vývoj	596	1556
34.2. Obsah průmyslové politiky – věcná působnost evropské úpravy	596	1557
34.3. Pravomoci	597	1558
34.4. Přizpůsobování průmyslu strukturálním změnám	597	1559
34.5. Dokonalejší využívání průmyslového potenciálu	598	1562
34.6. Průřezová klauzule a vztah k jiným působnostem EU	598	1563
34.7. Průmyslová politika, tržní hospodářství, soutěž, daně a ochrana zaměstnanců ...	598	1564
Kapitola 35. Transevropské sítě	598	1565
35.1. Vývoj	598	1566
35.2. Cíle politiky	599	1567
35.3. Nástroje uskutečňování	599	1568
35.4. Obsah politiky	600	1569
35.4.1. Transevropská dopravní síť (TEN-T)	600	1569
35.4.2. Transevropská energetická síť (TEN-E)	602	1572
35.4.3. Transevropská telekomunikační síť (eTEN)	603	1575
Kapitola 36. Životní prostředí	605	1578
36.1. Právní základ. Vývoj právní úpravy	605	1578
36.2. Pojem, cíle, zásady a pravomoc a působnost	606	1580
36.3. Předmět a metody sekundárněprávní úpravy	609	1586
36.4. Přístup k informacím	609	1587
36.5. Posuzování vlivů na životní prostředí	610	1588
36.6. Evropská agentura životního prostředí	610	1589
36.7. Informační povinnosti členských států	610	1590

36.8. Ekologické značení	610	1591
36.9. Financování životního prostředí	610	1592
36.10. Ekoaudit	610	1593
36.11. Ochrana vody	610	1594
36.12. Ovzduší, emise, podnebí	611	1595
36.13. Ochrana proti hluku	611	1596
36.14. Chemikálie a nebezpečné látky	611	1597
36.15. Ochrana přírody	611	1598
36.16. Ochrana půdy	612	1599
36.17. Ochrana zemské atmosféry, klimatu a dalších zdrojů	612	1600
36.18. Odpadové hospodářství	612	1601
36.19. Ochranná klauzule a pravomoci členských států	613	1602
Kapitola 37. Ochrana spotřebitele	613	1603
37.1. Pojem spotřebitele (viz též 25.2)	613	1603
37.2. Ochrana spotřebitele. Vývoj, význam a druhy	615	1609
37.3. Pravomoci EU, obsah a cíl ochrany	616	1610
37.4. Ochrana zdraví a bezpečnosti spotřebitele	617	1612
37.5. Ochrana hospodářských zájmů, péče o informovanost spotřebitele, osvěta	618	1615
Kapitola 38. Zdravotní politika	619	1618
38.1. Pojem a vývoj	620	1618
38.1.1. Období před Maastrichtskou smlouvou	620	1619
38.1.2. „Nultý“ akční program 1996–2000	620	1620
38.1.3. První akční program 2003–2008 a vytváření agenturní struktury zdravotní politiky	620	1621
38.1.4. Druhý akční program 2008–2013	621	1622
38.1.5. Třetí akční (víceletý) program 2014–2020	621	1623
38.2. Cíle politiky	621	1624
38.3. Nástroje uskutečňování	622	1625
38.4. Obsah politiky	623	1626
38.4.1. Mobilita zdravotní péče	623	1626
38.4.2. Regulace klinického výzkumu	624	1627
38.4.3. Regulace bezpečnosti potravin, léků a chemických látek	624	1628
38.4.4. Ochrana zdraví pracovníků	625	1629
38.4.5. Boj proti zneužívání návykových látek a dopingu	625	1630
Kapitola 39. Výzkum a vývoj technologií	626	1631
39.1. Pojem. Cíl. Pravomoci	626	1631
39.2. Vývoj a stav	627	1633
Kapitola 40. Vzdělávání, mládež a sport	628	1634
40.1. Cíl a vývoj politiky	629	1634
40.2. Právní základ	630	1635
40.3. Nástroje	630	1636
40.4. Programové dokumenty	631	1637
40.5. Vzdělávací programy	632	1638
40.6. Vzdělávací politika EU mimo rámec Smlouvy	633	1639
Kapitola 41. Kulturní politika Společenství	633	1640
41.1. Účel kulturní politiky Společenství	633	1640
41.2. Právní základ činnosti EU. Pravomoci	634	1641
41.3. Vývoj	634	1642
41.4. Současný stav a výhled	635	1643

Kapitola 42. Politika civilní ochrany	635	1644
42.1. Pojem a vývoj	636	1645
42.2. Cíle politiky	637	1646
42.3. Nástroje uskutečňování	637	1647
Kapitola 43. Politika cestovního ruchu	637	1647
43.1. Vývoj	638	1647
43.2. Cíle politiky	638	1648
43.3. Nástroje uskutečňování	638	1649
Hlava IX. Vnější vztahy	641	1651
Kapitola 44. Společná zahraniční a bezpečnostní politika	641	1651
44.1. Pojem. Charakteristika. Vývoj	641	1651
44.2. Působnost. Pravomoci (vztah EU a členských států)	643	1655
44.3. Institucionální struktura. Právní akty a restriktivní opatření	644	1662
44.4. Vztah k jiným politikám EU. Kontrola a ingerence ESD	646	1666
44.5. Společná bezpečnostní a obranná politika	647	1668
44.5.1. Účel. Výjimky	647	1668
44.5.2. Provádění SBOP	647	1669
44.5.3. Financování	648	1674
Kapitola 45. Vnější činnost a mezinárodní subjektivita	649	1675
45.1. Základy	649	1675
45.2. Evropská unie jako subjekt mezinárodního práva veřejného	650	1680
45.2.1. Částečná mezinárodněprávní subjektivita EU	650	1680
45.2.2. Mezinárodněprávní deliktivní způsobilost	651	1681
45.3. Mezinárodní smlouvy	651	1682
45.3.1. Základy	651	1682
45.3.2. Obecná pravomoc k uzavírání mezinárodních smluv podle evropského práva	651	1683
45.3.3. Zvláštní pravomoci k uzavírání mezinárodních smluv	652	1684
45.3.4. Mezinárodní smlouvy na základě flexibilní klauzule	653	1687
45.3.5. Postup při uzavírání mezinárodní smlouvy	653	1688
45.4. Společná obchodní politika	655	1691
45.4.1. Pojem. Pravomoc. Právní úprava	655	1691
45.4.2. Regulace dovozu a společný celní tarif	655	1692
45.4.3. Regulace vývozu	656	1693
45.4.4. Opatření a hospodářské sankce společné obchodní politiky EU	656	1694
45.5. Rozvojová spolupráce	657	1697
45.6. Spolupráce se třetími státy	658	1698
45.7. Humanitární pomoc	659	1706
IV. Česká republika a Evropská unie	661	
Kapitola 46. Předpoklady pro přistoupení	663	1707
46.1. Vývoj smluvní úpravy vztahu mezi Českou republikou a Evropskou unií	663	1707
46.1.1. Přidružení na základě Evropské dohody	663	1707
46.1.2. Smlouva o přistoupení	664	1708
46.1.2.1. Přípravná fáze	664	1708
46.1.2.2. Právní charakteristika a struktura Smlouvy o přistoupení	665	1709
46.1.2.3. Hlavní zásady Smlouvy o přistoupení	667	1713
46.1.2.4. Přechná období	668	1714
46.2. Ústavní základy členství ČR v EU	669	1715

46.2.1. Euronovela Ústavy	669	1715
46.2.2. „Evropská“ judikatura Ústavního soudu ČR	670	1719
Kapitola 47. Evropské právo a český právní řád	672	1721
47.1. Institucionální a metodické zajištění legislativních aktivit vyplývajících z členství ČR v EU	673	1722
47.1.1. Spoluúčast ČR na procesu tvorby předpisů EU	673	1723
47.1.2. Vnitrostátní transpozice a implementace předpisů EU v ČR	674	1724
47.2. Aplikace evropského práva v ČR	675	1725
47.2.1. Správní orgány	675	1725
47.2.2. Obecné soudy	676	1726
Abecední rejstřík rozhodnutí Soudního dvora a Tribunálu	679	
Číselný rejstřík rozhodnutí Soudního dvora a Tribunálu	710	
Ostatní rozhodnutí	743	
Rejstřík rozhodnutí Ústavního soudu	743	
Rejstřík rozhodnutí tuzemských soudů	743	
Rejstřík rozhodnutí Spolkového ústavního soudu	743	
Rejstřík rozhodnutí Komise	744	
Věcný rejstřík	745	